

Tone Oppsato
Konsulent kulturarv
Hol Bygdearkiv

32 09 22 39
Mob: 464 46 251

Hol 04.01.2024

Årsmelding 2023

Dette er en sluttrapport over prosjektet «Hallingdalarkivene- et regionalt samarbeid», finansiert med utviklingsmidler fra Arkivverket (kr. 200 000,- i søknadsåret 2022)

Målsetting formulert i søknadsteksten

I søknadsteksten 2022 ble følgende målsetting formulert:

Vi ønsker å søke støtte til en forstudie, med ekstern finansiering, som utforsker mulighetene for å etablere et regionalt privatarkiv i Hol.

Etablering av Hol Bygdearkiv som et regionalt privatarkiv må utredes mht. finansiering og organisering.

Pr. i dag driftes arkivet som lokalarkiv under de forutsetninger som foreligger, med prosjektbaserte tilskudd og tiltak som er til stor nytte, men som ikke er en del av en bærekraftig og langsiktig løsning.

(Videre redegjorde søknaden for lovverk, planer, budsjett, årsplan, samarbeidspartnere etc.)

Ganske tidlig i prosjektet endret vi fokus til etablering av **regionalt arkivsamarbeid**, uten å legge vekt på at Hol Bygdearkiv skulle ha en særlig posisjon utover gode muligheter til å deponere for andre. Dette ble redegjort for i en halvårsrapport som ble sendt til Arkivverket 1. juli 2023.

Deltakere og møtevirksomhet

De lokale privatarkivene og ressurspersonene som har deltatt:

Maiken Berntsen Wigger Liahagen Torstein Brøto Liv Rosèn	Gol Bygdearkiv
Ola Terje Oleivsgard Eilif Gundersen	Ål Bygdearkiv
Leif Olav Klype Linda Sofie Øye	Nesbyen Bygdearkiv
Tone Oppsato	Hol Bygdearkiv (prosjektleder)
Arne Tuv Oddvar Grøthe Knut Terje Venås Bjarne Dokk	Hemsedal Bygdearkiv
Arnhild Kopperdal Erling Bjørkheim	Dagali Museumslag undersøker mulighetene for å etablere eget bygdearkiv antagelig knyttet til Hol Bygdearkiv
Henriette Rødland Torgil Hårstad Pålsrud	Hallingdal Museum er en støttespiller til prosjektet og blir invitert til møter etter behov
Flå	Flå Bygdearkiv er for tiden ikke i drift, men med mange nye medlemmer i Historielaget håper de å få på plass en kontaktperson slik at de kan bli med i samarbeidet. Kontaktperson inntil videre er Aud Eidal Berg

Vi har hatt 10 møter gjennom året, de forskjellige arkivene har byttet på å være møteholdere.

Oppmøtet har vært svært bra, i gjennomsnitt ca. 10 av 12 faste deltakere, i tillegg har vi hatt besøk av Henriette Rødland og Torgil Hårstad Pålsrud fra Hallingdal Museum ved behov.

17. januar: Oppstartsmøte mellom Tone Oppsato (prosjektleder), Ann Tove Manshaus fra Vestfoldarkivet (koordinator for privatarkivene i Buskerud) og Petra Erdösi (arkivar i Vestfoldarkivet).

25. april inviterte vi Anders Inderberg fra Kultur-It for å informere om Kultur-It og Primus (programvare).

22. juni hadde vi et Teams-møte med deltakere Torstein Brøto (Gol Bygdearkiv), Tom Oddby (Buskerud museum), Per Øyvind Østensen (Lågdalsmuseet) og Tone Oppsato (Hol Bygdearkiv)
Tema: Fellesløsninger for bruk av Primus 10. (nasjonalt museumsforvaltningssystem).

16. oktober hadde vi besøk av Jan Olav Helling fra Regionrådet.
Tema for møtet var å informere om prosjektet samt rådføre oss om hvordan vi bør jobbe videre bla. for å synliggjøre arbeidet vårt overfor politikerne.

Kurs og arrangement

14. -16. februar:

Hospitering i Vestfoldarkivet

Tema: Opplæring i arkivering av dokument og fotografi

Kursholdere: Ann Tove Manshaus, Petra Erdösi og Rune Sørлие

Deltaker: Tone Oppsato fra Hol Bygdearkiv

31. mai -1. juni:

Privatarkivkonferansen 2023 i Sandefjord

Deltaker: Tone Oppsato fra Hol Bygdearkiv

23. -24. august:

Kurs på Hallingdal Museum

Tema «Ordning og katalogisering av arkiv» og «Fotografier i arkivet»

Kursholdere: Ann Tove Manshaus, rådgiver og koordinator i Vestfoldarkivet

Nina Bratland, konservator på Norsk Teknisk museum (ansvar for fotohistorie)

Deltakere: alle i ressursgruppa + 3 medlemmer fra Hol historielag som utfører frivillig arbeid i Hol Bygdearkiv.

I forbindelse med kurset arrangerte vi også et møte mellom Arnhild Kopperdal og Erling Bjørkheim (Dagali Museums lag), Torstein Brøto (Gol Bygdearkiv, Nils Ole Mehlum (Dataconsult) og Tone Oppsato (Hol Bygdearkiv).

Tema: Primus som fellesløsning og mulighetene for å inkludere Dagali Museums lag.

Hva har vi oppnådd?

Selv om vi nok alle hadde håpet å få landet konkrete tiltak vil jeg si at vi har kvalifisert iht. målsettingen: Å gjennomføre en forstudie.

1. Vi har opprettet kontakt og samarbeid
2. Vi har kartlagt behov og ressurser i arkivene
3. Vi har utarbeidet felles skjema for arkivering (basert på Vestfoldarkivets skjema)
4. Vi har en plan for felles bruk av programvare (Asta og Primus)
5. Vi skal utarbeide en felles plan for opplæring og kompetanseutvikling
6. Vi skal etablere felles rutiner for arkivering og publisering
7. Vi har kartlagt hvem som er våre samarbeidspartnere og hva de kan bidra med:
Vestfoldarkivet: kompetanseutvikling/veiledning/kurs, ordningsressurser
Buskerud museum: faglige støttespillere

8. Vi har et konkret prosjekt for 2024 om digitalisering av AV-materiell
9. Vi har oversikt over hvordan vi kan realisere samarbeidet, dette redegjøres for under:

Hvordan kan vi realisere planene våre?

Vi definerer 5 hovedområder for opprettelse av regionalt samarbeid:
Programvare, arkiveringsrutiner, opplæring, formidling og prosjekt:

1. Programvare

Vi vil installere og drifte programvarene Primus og Asta på en felles plattform med felles databaser og felles emneordbaser.

Hvordan:

Dette må opp til sak i kommunene i Hallingdal og hver kommune må bidra med:

- engangsinvestering til installering av programvare
- årlige lisensutgifter

2. Arkiveringsrutiner

Vi vil opprette felles rutiner og retningslinjer for arkivering og publisering. Dette vil heve kompetanse, effektivitet og dessuten gjøre arkivmaterialet lettere tilgjengelig for brukerne.

Hvordan:

En stillingsressurs på 50% til en *Regionleder* er nødvendig for å organisere og følge opp dette arbeidet.

3. Opplæring

Vi vil utarbeide en felles plan og felles strategi for opplæring slik at arkivkompetansen i dalen blir komplett og godt fordelt. Vi ønsker også at den enkelte kan spesialisere seg etter eget ønske og slik bli en ressurs for alle.

Hvordan:

En stillingsressurs på 50% (regionsansvarlig) er nødvendig for å organisere og følge opp dette arbeidet. Her har vi også tilgjengelig ressurser fra Vestfoldsarkivets Ann Tove Manshaus som har en 50% stilling som koordinator for Privatarkivene i Buskerud.

Opplæring vil være tilgjengelig i form av gratis kurs (Kultur-It) og arrangerte kurs/seminar som kan finansieres med tilskuddsmidler (søknader om tilskuddsmidler vil falle under Regionleders ansvar). Vi vil også opprette gode rutiner for kompetansedeling.

4. Formidling

Vi vil velge minst ett tiltak pr. år med fokus på formidling. Dette kan være bildeframvisning i egnede lokaler/steder, foredrag, årlig utstilling i for eksempel Galleri Syningen i Ål kulturhus, tiltak i forbindelse med DKS eller annet.

Hvordan:

En stillingsressurs på 50% (regionsansvarlig) er nødvendig for å organisere og følge opp dette arbeidet. Frivillig arbeid er en stor og viktig ressurs som både er tilgjengelig og uforutsigbar.

5. Prosjekt

Vi vil samarbeide om prosjekt innen arkivering som krever mer enn dagens ressurser.

Dette kan være: ordning av arkiver (etterslep) og ordning av større arkiv.

Et prosjekt som er aktuelt for 2024 er samordning av AV-materiell som skal sendes til Nasjonalbibliotekets digitaliseringstjeneste i Mo i Rana.

Hvordan:

En stillingsressurs på 50% (regionsansvarlig) er nødvendig for å organisere og følge opp dette arbeidet. Her har vi også tilgjengelig ressurser fra Vestfoldsarkivets Ann Tove Manshaus som har en 50% stilling som koordinator for Privatarkivene i Buskerud.

Veien videre

Utdeling av arkivmidler for 2024 (søknadsåret 2023) førte dessverre ikke til tilskudd for oss. Vi har ikke fått en begrunnelse for avslaget, bortsett fra informasjon om rekordmange søkere.

For å kunne realisere målene våre er det derfor vesentlig at regionens kommunestyre gjør vedtak i tråd med det som er redegjort for her.

Det er derfor viktig at vi starter prosessen med å synliggjøre prosjektet overfor politikerne. Dette fikk vi ikke til i løpet av det første prosjektåret.

Rett før nyttår kom jeg i kontakt med Wenche Risdal Lund (IKA Kongsberg) som forteller om et initiativ i Buskerud om privatarkiv nå. Ann Tove Manshaus fra Vestfoldarkivet er involvert ifb. hennes rolle som koordinator for privatarkivene i Buskerud.

Det er Tom Oddby i Buskerudmuseene som leder initiativet. Det skal være et møte mellom disse 8. januar og det som kommer fram her vil antagelig være førende for vårt videre arbeid.

Vennlig hilsen Tone

Hol Bygdearkiv